

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. n. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évi nyolcra 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelendő.

A „nyitány” cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Köszönet, STEIN J. könyvkereskedése.

A függő kérdések.

I.

Kolozsvár, nov. 17.

(D.) Nemsokára már a válpontnál állunk, s hazánk függő kérdései átmennek a talán huzamosabb időkre eldöntő kísérleten.

Három főszempont van, mely a törvényhozás egész figyelmét, s úgy szilárdságát mint higgadságát s politikai bölcsességét követeli.

Egyik főszempont kiegyeztetése a magyar királyság önállóságának, függetlenségének, historiai állam-suverainitásának, azon legmagasabb személyiség egységével, a ki a magyar szent koronán kívül még az osztrák császári koronát is örökölte, s így európai nagyhatalmi állását csak is ezen kettős birtoklása által vitta ki, s e kettős birtoklás összessége által képviselteti magát az európai diplomatiánál, s az ekeztől nyert hatalom tekintélye mellett foly be szavazatával az emberiség legmagasabb politikai ügyeire.

Másik főszempont kiegyeztetése a magyar királyság önállóságának, az osztrák örökös tartományok külön önállóságával, azon törvény értelmében, hogy az uralkodók a magyar királyságot „juxta proprias leges et constitutiones, non vero ad normam aliarum, provinciarum haereditarium gubernantur!” Mig törvényeink s ő kötelességük óván királyságunk államiságát, eltöltik azt, hogy törvényhozásunkra s királyságunk állami ügyeire bárminő más hatalom s törvényhozás befolyjon a magyar király hatalmán, s a királyság törvényhozásán kívül, másfelől az uralkodóház egysége, s annak három század óta általunk s Austria népei általi kölcsönös védelme, kettős határunk s historiai érdekeink védelmében nehéz csatákon kölcsönösen hozott pénz- és véráldozataink, közöttünk oly benső szövetséget létesítettek, a melyek kölcsönös jóllétünk s további fennállásunk érdekében, oly kölcsönös tekinteteket követelnek, melyeknél fogva nekünk továbbra is mint külön államtesteknek ugyan, de egymással hivatásunknál fogva homogen irányu és így nem idegen elemeknek kell összefüggünk. Nem lehet itt ugyanazon adhaesioról szó, melyet a vegytanban mint tudományos fogalmat ismerünk, de szó van két oly külön önálló erő kapcsolatos összefüggéséről, mely egymásnak hatását fokozza, s mely két külön egységből egy közös erőt alkot össze, a hatás és fennállhat minden garanciáival.

Harmadik főszempont, kiegyeztetése benn az ország kebelében az aristocraticus előzményeken alapult alkotmányosságnak az 1848-ban kimondott polgári jogegyenlőség democraticus eszméjével, s az alkotmányosság oly szabadelvű kifejlesztése, mely által ugy az egyének, mint a real és humanisticus célokra törekvő társulatok anyagi, szellemi s nemzeti fejlődésük s előmenetelükre a jogosság s a hon egységének s integritásának fogalmain belül — kellő tért s szabad mozgást nyerhessenek.

Im ez a három fő szempont azon három kötelék, a mely mindennek előtt hazánkat a dinastiával, nemzetével s országunkat a kölcsönös védelem testvéries kötelezettségei által a dinastia örökös tartományainak népeivel, s minket itt benn a Kárpátok gyűrűzete s évezredes történelem által külön államéletre hívott királyságunkban, az együtt lakó minden ajku s sorsu polgárokkal testvéri viszonyban összecsatol.

Azon viszonyt, a mely köztünk és a dinastia közt fennáll, kétoldalú szerződések alapították meg. Egy független önálló királyság választá meg trónjára azon uralkodóházat, melynek saját dominiuma, örökös tartományai, királyságunk határain kívül estek. E királyi ház Árpád házból királyaink melék ágaihoz származván le, igényt tartott a magyar trónra, hosszaz harcok után a nemzet többsége által királyul meg lón választva azon fogadalom és kötés mellett, hogy az ország integritását, s ősi szabad alkotmányát mind maga meg és fenntartja, mind mások által fenntartatja. Később a nemzet, hogy a választás feletti pártviszályokat kikerülje, behozta az uralkodásban a successio jogát, előbb csak a fiu ágra, később a prag-

matica sanctio által a leány ágra is. Az utóbbi elhatározáskor a dinastia az örökös tartományokra is kimondá a leány-ágnak is successioját.

Igy a magyar királyság fogalma elkülönítve állott fenn a német császárság fogalma mellett, s az európai diplomatiában, főként a török s lengyel hadjáratokban azután is, hogy a magyarok királyja egyszersmind római császár, s e cím alatt Német, Spanyol- és Olaszország nagy részének ura volt, Magyarország mint külön suverain állam szerepelt.

1804-ben Ferencz császár lemondván a római császárság historiai címéről, austria császár címét vette fel, azonban határozottan kijelenté Magyarországnak, hogy ezen új cím, a mely birtokának nem magyar részeit illeti, a magyar királyság historiai önállóságára s függetlenségére nézve semmi praejudiciummal nem lehet és nem leend.

A biztosított jog ellenében azonban a tetteles gyakorlat nem kis mérvben királyságunk suverainitásának hátrányára folyt az által, hogy az uralkodóház historiai jogának természeté szerint, a dinastiának, mint kiválóló osztrák császárnak s Magyarország királyának, kellett volna a külföldön magát képviseltetni; igaz, hogy címei közt mindig is ott volt királyságunk, de összesorozva az apró örökös hercezségekkel, grófságokkal s királyságokkal — holott jog szerint az osztrák császárság fogalma külön fogalom, mely az örökös tartományok complexumát foglalja magában, a magyar királyság megint külön fogalom, mely Szent István királyságát, a magyar nemzet összes hazáját értelmezi.

A bennső gyakorlatban ezen dualismus világosan fenn is állott 1849-ig. Az austriai minisztereknek hazánk ügyeire közvetlen befolyása soha sem volt, soha egyetlen osztrák miniszter sem küldött hazánkba rendeleteket és pátenseket, a törvényhozás a királylyal külön végezte az ország dolgait, az országgyűlésnek felelős kancellár, csak törvényes királyi rendeleteket ellenjegyezhetett, az ország pedig csak ellenjegyzett, s csak törvényeinek megfelelő felsőbb rendeleteket fogadott el. Austria örökös tartományai annyira külföld voltak reánk nézve, hogy még határainkat is vámsorompó választotta el.

Nem volt tehát még csak szó is arról, hogy a kettő, mint állam, egy volna, két külön állam volt, s csak is a dinastia egysége a külföldön képviselt által volt a közös kapocs a két birtokrész között. De ha biztosítva volt királyságunk 1804-ben, hogy az osztrák császári cím felvételével rajta praejudicium nem történik, ez megtörtént annyiban, hogy a dinastia külkapcsolatában egyedül az osztrák birodalom fogalma szerepelt — holott e birodalom mellett hasonló joggal s suverainitással állott egész 1849-ig a magyar királyi birodalom, s a diplomatikai képviselőknek ezen névnek és jognak is mindig szerepelnie kellett volna eddig is és kellend jövőben is.

E képviseltetésben azonban a legfőbb politikai irány egységének ottan kell lennie. Ezen irányegység meglehetett addig, míg a császár Austriát teljhatalommal uralgotta; mert akkor, hogy a magyar királysággal alkotmányosan kiegyezkedhetett, ahoz szabta osztrák tartományainak teljhatalmu intézkedéseit.

1849-ben azonban Austriának is alkotmányt adott az uralkodóház, s ez alkotmányt a magyar törvényhozás is sürgette, hogy saját alkotmányát az absolutismus gyakori támadásai ellen inkább védhesse.

Ez által a királyi ház helyzete tetemesen változott, most már nem végezhet a kül- és hadügyekben egyedül a magyar királysággal, mert nincs azon teljhatalma Austria felett, hogy a mit itt elvégzett, amott pátensek által érvényesítse.

Ezt belátta a magyar törvényhozás, midőn constatározta a közösgyek létét, a mely tulajdonképpen csak akkor is kezdett legelőbb lenni, midőn Austriának is alkotmányra lett kiltatása.

Ha Austria ma is absolutismus alatt állana, ma sem volna szükség a közösgy fogalmára, ma is megszavaznók mi azon pénzt s haderőt, melyet királyságunk s dinastiánk védelmére szükségesnek látunk, s azon felül

a mennyire szüksége van a császárnak ki-parancsolná örökös tartományaira. Mintán azonban Austriának is alkotmánya lett, kérdésen kívül a kölcsönös védelem s önfenn-tartás kérdéseiben a dinastiának, mind a két historiai birtok egyeztetett véleménye alapján kell kormányoznia. Ebből következik azon viszony, hogy nekünk esetről esetre az osztrák császárság népeivel érintkezünk kell, hogy a közös önfenn-tartásra szükséges intézkedéseink iránt a lehetőleg egyet értünk; s érdekeinket, irányunkat egyeztessük, mert máskülönb lehefelen a dinastiának alkotmányosan uralkodnia.

Ezek tehát az első és második főszempontok fontos kérdései, melyeknek sikeres megoldásától függ ezen kölcsönös védelemben szövetkezett testvérbirodalom együtt maradhatása s az európai mind erősödő nagyhatalmak közt azon erő kifejtésének lehetősége, mely által ugy mimagunkat, koronánk integritását, mint az osztrák államtömb önmagát, kölcsönös vállvetéssel, közös erő kifejtéssel, külső támadástól, belső felosztástól megvédehetjük.

Mi ezen kérdések megfejtésének alkalmas kulcsát látjuk az országgyűlés közösgyügyi bizottmány munkálatainak általános elveiben, s ha az részleteiben helyesen s törvényeink hű szemmel tartásával lesz formulázva, s az uralkodó által elfogadva, nemcsak hogy praejudicius nem lesz az hazánkra nézve, sőt mintán Austria alkotmányosságát mi is ösztönözni óhajtjuk, s azt az absolutismus alá visszajejtve látni nem szeretnők, egyedül alapszemlék által látjuk elérhetőnek azt, hogy a közösgyeknek legelőbb 1848-ban fölmerült és kimondott fogalma helyesen körvonaloztassék, s a kölcsönös erő közös célú megalapítására oly moddal szolgáljon, hogy ez által sem a magyar királyi, sem az osztrák császári állam historiai individualitása csorbulást ne szenvedjen.

A „Victoria” biztosító-társaság

közügyllése 1866 nov. 17-kén.

Biztosító-társaságunk e hó 17-kén tartá rendkívüli közgyűlést, melynek tárgya volt az eddig csak a tüzszakban működött intézet üzletének a jég-, élet-, szállítvány- és állatbiztosítási szakokra is kiterjesztése. A tanácskozást alelnök Hincz György vezette, a választmány indokolt indítványát vezérigazgató Gál Góczy Károly terjeszté elé.

Az elnöki megnyitó beszéd s választmányi jelentés után, a gyűlés érvényességére szükséges létszám rendbeszedésére kiküldött bizottmány jelentését adta be bizottmányi tag és igazgató Kovári László, melyet tollvivő Szász Gyula felolvasott.

A gyűlés képessége e szerint constatálván, a tanácskozás kezdődött a választmányi javaslat felett, melyet jó egyetértés és kedvező hangulat jellemzett, főképp azáltal, mert az időküzi üzletimutatás számaiból kitűnt az, miképp a „Victoria” daczára annak, hogy lételének legelső évét éli és a kezdet nehézségeivel egy természetesen kell küzdenie, s daczára annak, hogy a birodalomban dúlt háboru s annak természetes rendtelenségei következményei a tüzbiztosítások szerencsáját nagyon is kockáztatták, s ennyi nehéz körülmény közt a biztosító-intézetek irányában sok csüggedést keltett a tekintélyes állan „Nova Sociéta” bizt. társaság közelebb bukása, s az oly zajjal megindult „Hungaria” bukádalsága; a „Victoria” társaság első évében is ekkorig oly eredményt képes kimutatni, a minél jobbal egy kezdő intézet sem dicsekedhetett e téren, ha csak e társaságot a december végén történendő zárlatig valami újabb csapás nem éri; a „Victoria” a mellett, hogy részvényeseit kellenő, sőt szép osztalékban részesíthetni reméli, szerencsés eredményt mutathat fel a vallott tetemes károk pontos fizetésében, s másfél év óta működésének azon kellemes eredményében, hogy ekkoráig ez intézet ellenében semmi legkisebb peres követelés nem indítatott, a mi arra mutat, hogy kötelezettségeit mindenki irányában pontosan s lelkiismeretesen teljesítette.

A közgyűlés, mely az üzlet kellően solid irányában megindulásától felvilágosodást szerzett, az igazgató választmányi indítványt a jelentés értelmében elfogadta, s felhatalmazá a választmányt és igazgatóságot, hogy a többi ágak megindításáért folyamodjék, a szükséges újabb részvények kibocsátását belátása szerint intézze el; az üzlet ágainak megindítására szükséges munkálatok s intézkedések ellátása végett, az igazgató választmány

mellé még saját kebeléből egy közvetlen bizottmányt is küldött ki a közgyűlés, melynek névsora itt következik:

Biasini Domokos, Biró Pál, Bogdán István, Dalchau Frigyes, Eisenberger Lipót, Fritsch Albert, Rucska János, Szentgyörgyi József, Tauffer Ferencz, Varga Dániel.

Videkiek: Deutsch József, Duba Imre, Gál Péter, Krémer Sámuel, dr. Lészai Dániel, Pataki Dániel, Szöllősy Sámuel, Vélies Károly, Winkler Frigyes, Voith Miklós.

A kormányt mgos Forray Ferencz országos főszámvéveségi elnök ur képviselte.

Az ülés fél egykor eloszlott.

Az alelnök megnyitó beszéde így következik: Tisztelt közgyűlés!

A cél, melyért ezen rendkívüli közgyűlésben összegyűlltünk, nem egyéb, mint az, hogy a tisztelt közgyűlés a többi biztosítási ágak felkarolásáról tanácskozzék. Felsőbb helyről erre még az alapító bizottmányának általános meg volt adva az engedély és az alapítók magok is szándékoztak több üzlet-ágra kiterjeszkedni; de minthogy egyfelől a föfeltétel, melyhez ez a kormánytól kötvé volt, t. i. egy sokkal nagyobb pénzalap előállítása ama korszak nehéz körülményei közt a kívánt gyorsasággal bajosan lett volna valószínű, másfelől pedig maga az általános biztosító intézet szervezete, eszméje s üdvös anyagi és nemzetgazdasági befolyása még kevésé volt közöttünk ismeretes, mintán éppen intézetünk volt e téren a legelső vállalat; ehhez képest tehát az alapítók egyelőre csak a tüzbiztosítást vették célba, a többi ágak felkarolását a szabályszerűleg szerveződő társulatra bízván és hagyományozván át. A választmány a kezdet sikerétől ösztönözötve, nemcsak akarta tovább halasztani ezen áthagyományozott cél teljesedése vételet; megérkezettnek véli az időt, hogy üzletünk az eddigi mezeorításból kilépve, általánossá váljék és a többi hasonintézetek sorában kiterjedésére nézt is méltó helyet foglaljon el. Ezen lépésre nem vezet őt bűnság, mely mulékony fény után kapkod, sem megdöglöttség, mely erejét az elrendő czállal össze nem vetvén, azt tulbecsüli, hanem vezetik arra a választmányt több üzletünk természetéből és állásából merített, mindenfelől megvitatott fontos okok, melyeket legyen szabad itt némi részben körvonaloztanom.

Első ok az, hogy üzletünk nemcsak itten középpontján hazánkban, hanem a birodalom szinte minden tartományában és azoknak fő- és kisebb helyein is kellő számú szervekkel, azaz: hivatalnokokkal, vezér, fő- és altügynökökkel el vagyion látva — oly annyira, hogy azokkal már így is, anallinkább létszámunk némi emelésével a többi ágakat is kezelni lehet. Így a józan okosság parancsolja, azokat is felkarolni és így a kétséges szervezkedés által már követett bernházást még több oldalról jövedelmező üzletforrások megnyitása által hasznosítani, annál is inkább, minthogy a jelen kor színvonalán álló, a nélkülözhetlen ellenörködés minden kellékeivel bíró szervezésünk továbbra is nem csekély költséget igényel, mely csupán egy üzleti ágra fektetve, annak egyoldalú jövedelmét nagyobb mérvben felemészítvén, az osztalék teljesebb sikerét gyengíti.

A második oka az, hogy üzletünk mind addig, a míg az csak egy ágra szorítkozik, magasabb és általánosabb anyagi s nemzetgazdasági szép feladatát csak korlátozott mérvben érheti el.

Mint a termőfának több ágai több gyümölcsöt adnak, mint az egyes ág; és mivel ottan, ha az egyik ág meggyengül és letörik, annak hiányát a más ágak pótolják: ugy üzletünk is, ha annak több ágai folytattnak, több erővel bírní és a netalán meddő ágnak hiányát a többiek pótolni fogják. Legyen egy évben a tüzben sok kár, segíti azt, meglehet, a jég- és életbiztosításnak jobb eredménye, és megfordítva; és ha netalán valamely esztendőben mind a három ág gyenge eredményű, fenntartja őket a jövedelmeesebb multból maradt nagyobb tartalékok. Egy szóval csak egy ágat művelő társulat — hiányozván nála az üzlet különböző tényezőikkel összehatása, nagyobb balesetek ellenében nem mindig bírhatja a siker teljes biztosságát.

Harmadik ok tovább az, hogy üzletünk, a míg csak egy ágbn dolgozik, kevesebb vonzerővel bír, mint hogyha működését a kitűzött üzletágakra kiterjesztendi. A nagy közönség naponta jobban meggyőződén a biztosítások üdvös voltáról, ma már rendszeren nemcsak a tüz, hanem a jég- és haláleset

ellen is biztosít, — és mindazt leginkább egy helyen szereti megtenni, miből természetesen következik, hogy a csak egy ágban dolgozó társulat kevésbé látogatott. De az ügyünk magok is inkább oly biztosítást ajánlják fel szolgáltatást, mely minden biztosítási ágban dolgozik, mint annak, mely csak egy ágat művel és így kevesebb jutalékot nyújt.

Igy a már szép sikerrel haladó biztosítások megtartása, sőt azoknak erősebb gyarapítása, valamint a nagy költséggel szervezett ügynységek buzdítása s érdekeiknek üzletünk érdekeihez szorosabb kapcsolása egyaránt fontos okokul szolgálnak a többi üzletágak megindítására.

A negyedik ok végre az, hogy üzletünk jelen állása a tovább terjeszkedésre bátorít és feljogosít.

Távol vagyok attól, hogy én a tisztelt közgyűlést tulkecségessem, az ügy komolysága, az elnökre nehézkedő felelősség tilja azt; de az üzlet könnyűvé, melyek mindenki előtt nyitva állnak, és azoknak pontos vezetéséből merített, itten most előadandó üzlet állása minden elfogulatlan hallgatót meg fog arról győzni, hogy az kielégítőnek mondható.

A kezdet nehézségei, a birodalomnak felől több hónapokig dúló háború és magyar hazánk nagyobb részét sújtott elemi csapások dacára, a folyó év végével huzandó végszámolat (Bilanz) oly eredményt tesz kitalátásra, mely tekintettel arra, hogy üzletünk még csak első évében áll, meglehetősen osztatékkal is biztatja a részvényeseket.

Ha tehát még csak egy éves és csak egy biztosítási ágra kiterjedett üzletünk megnyugtató, miért ne bátorodnánk a többiek is minél hamarabb felkarolni? Hisz az az üzlet minden mótánataira éber figyelmet fordító választmány, az ügyet kedvelő igazgatóság, a szakértelmet szorgalommal párosító vezérigazgató, mint eddig, úgy ezután is, de sőt még nagyobb munkásságot kifejtjen készen állván a nagyobbított üzletet a kívánt szerencsés eredményre fogják vezetni.

Méltóztassék tehát a tisztelt közgyűlés az elébe tett tárgyat bizalommal fogadni, ahöz minden tartozkodás nélkül szólan és a legezárányosabb határozatot hozni.

Mint a hogy az alapítók ezen üzlet alapításánál nem szándékoztak egyebet, mint kedves, de sok tekintetben elhagyott hazánk boldogítására hatni, a midőn az eddig biztosításokért kiszivárgó pénzeszegeket megtartani, és a hazai ipar, kereskedelem és mezőgazdaság felvirágoztatására fordítani, úgy a választmány is csak ezen szent célt tartja szem előtt és azt még szélesíteni kívánja. A tisztelt közgyűlés ebbeli határozata bizonyosan nála meglehetősen és lelkes teljesítésre fog találni.

— Az igazgató választmányának, a vezérigazgató által előadott jelentése így következik:

Tekintetes közgyűlés!

A jelen rendkívüli gyűlés tárgya, az ezt összehívó hirdetés szerint is, a társaságunk által még nem gyakorolt biztosítási ágak felvétele iránt tanácskozás és határozás lévén, az e tárgyban teendő indítványunk bevezetéséről elzárunk tartjuk: 1-ször. Előterjesztési, miképp fejelt üzletünk eddig és miképp állunk most; 2-ször. Tájékoztató, hogy micsoda hátrányait tapasztaltunk eddig a más üzletágak nem létezés és micsoda előnyök kínálkoznak azok feltételével; 3-ször. Micsoda biztosítási ágak volnának megindítandók, s mik volnának a megindítás körül szükséges módok, mindezen előterjesztésünk alapján az igazgatóságnak a folyó nov. 14-ki választmányi gyűlésünkre benyújtott, tárgyalás helybenhagyott jelentése szolgálna.

Társaságunk, a tks. közgyűlés tudomása szerint, a legközelebbi múlt 1865-ik év március 29-én artott közgyűléssel alakult, üzlete a concessio értelmében ez idő szerint csak a tűzbiztosítási szakra terjedvén. Ezen üzletet az igazgatóság székhelyén, itt Erdélyben, tettegesen 1865. július 5-kén indított meg, ezen napon állítván ki a legelső tűzbiztosítási kötvényt. Ezután következett a megindulás szeptemberben Magyarországon pesti és sátor-alja-újhegyi vezérigazgatóink, aztán Morvaországban brünni, majd októberben Alsó és Felső-Aus-triában, Stájerországban sőt bécsi vezérigazgatóink területén; e folyó 1866. január havában indultunk meg Csehországban prágai vezér-, ismét Magyarországon temesvári fő-, végre július havában Horvátországban zágráb-sziszeki főigazgatóinkkal; úgy, hogy társaságunk mai nap, Galiciát és Bukovinát kivéve, a magyar korona és osztrák birodalom minden tartományában többé — kevésbé képviselve van.

Hogy az alakulástól, t. i. 1866. márcz. 29-től, azon év július 5-éig kétféleképpen az üzlet tetteges megkezdésével, annak oka — egyéb másodrendű körülményeket mellőzve — két főtenyben rejlik; először abban, mert, miképp a tks. közgyűlés tudja, az alakuláskor, a részvényekre csak a cautionalis 3 százaléki volt befizetve, tehát, hogy megindulhasunk, mind a szervezésre, mind ktlőben alapul pénz kellett, már pedig a pénz, a tks. közgyűlés által jól tudott azon körülménnyel fogva, miszerint a részvénybefizetések kilencz, havonként egymás után következő 3 százalékos részletekben voltak teljesítendőek, melyek elsője május 10-én volt esedékes, csak apróként volt beszerezhető; másod-

szor a szervezeti munkálatok, igazgatósági, vezér- és ügynői utasítások kidolgozása, az igazgatósági központi, majd vezérigazgatói hivatalok berendezése szintén sok időt és sok munkát vett igénybe.

E két főteny okozta azt is, hogy az üzletnek a directionalis központon megkezdése után is a terjeszkedésben csak oly lépcsőzetesen haladhatunk elő, mint imént előadók; úgy, hogy üzletünk megindulásának határátvétel voltaképpen csak 1865. október elejére tehetjük, mintán eddig az ideig részint a dolog természeténél, részint szándékosan az üzlet ott is csak gyengén tartott, hol az megindítva volt.

A dolognak ekkép és nem másképp intézése, a fennebbi két fő okhoz csatlakozásban harmadikul azon principialis indokból is történt, mert miképp tudja van, a nyári hónapokban az egyebeknél sokkal több kockázattal járó takarmány- és gabonakészlet-biztosítás; lévén tulnyomó, őrizkednünk kellett, nehogy kezdő intézetünk, mialatt a jobb-féle épületbiztosításokban megerősödhetnénk, ama veszélyes tárgyak biztosításával tulterheljük.

Ez itt elősorolt körülmény okozta többek közt azt, hogy az 1865. dec. 31-kével lezárt esztendő kezdőlegesen üzlet igazgató választmányunk határozatából a folyó 1866 dik évhez csatoltatott, s így az e folyó évi ápril havában tartandó rendes közgyűlés elmaradt.

Üzletünk képviseltetését illetőleg, ma következőleg állunk: Kolozsvárt igazgatóságnak szervezett Erdélyországra és a Szilágyságra terjedő rayonnal, alatta áll a szebeni főigazgató kötvény kiállító joggal, ez alatt van 39 ügyünk, a directio alatt ezen túl 218 czimzetes, fő és ügyünk; s így a directionalis közvetlen rayonban 257 ügyünk.

Ezen kívül van 5 vezér- és 2 önálló főigazgató-ügynök; jelesen a pesti vezérigazgató 9 fő és 450 ügyünkkel, s a-újhegyi vezérigazgató 8 fő és 491 ügyünkkel, — bécsi vezérigazgató 171, brünni 230, prágai 220 ügyünkkel; végre a temesvári főigazgató 57, a sziszeki 13 ügyünkkel. — Vezér-, fő- és ügyünk összes száma 1913.

Az üzlet terjedtségét és előhaladását illetőleg bemutatandó számolat értelmezéséről a következőket kell előbeszátanunk.

Jelesen:

Társaságunk üzlete, alapszabályaink értelmében mindig december 31-dikével zárul. Így a folyó évi üzlet-számadás, melyhez, mint fentebb kifejtéink, a múlt esztendő év is csatolva van, rendszeresen és szabály szerint majd csak folyó évi december 31-kével fog zárható, mely ekkor tett számadás-zárlat aztán üzlet-mérlegileg elkészítve és a megválasztva levő vizsgáló-bizottmány által felülvizsgálva s a magas kormány által is helybenhagyva, megállapítás és a mutakozó osztalék megszavazása tekintetéből a rendes közgyűlés elé lesz terjesztendő.

Ezen üzlet-számla ellenben, melyet most bemutatandó vagyunk, október 31-kével, időközileg zárattott, s bár az időköziség mellett lehető könnyezési alapos és megszigorolt adatok nyomán állítottatott ugyan össze, minélfogva a szükséges tájékoztatóra tökéletesen biztos adatot is nyújt: de évi végülzet-zárlatul, éppen az időköziségnél fogva, még sem vehető, és ennek a december 31-iki rendes zárlatra, a dolog természeténél fogva változása kell, mely változás hogy előnyös vagy hátrányos lesz-e, annak szerencséje Isten kezében van, biztatván mégis bennünket a jobb hívére azon alapos remény, hogy a gondviselés, mely társaságunkat eddig jól megőrizte, mintán már a veszélyesebb időszakon szerencsésen áthaladtunk, ezután is jól fog örködni felettünk.

Ezek előbeszátása után üzletünk fejlődését és állását következő számolatban mutatjuk ki:

Üzlet kimutatás 1866. október 31-dikével. Bevétel:

23,992 db kötvénnyel biztosított 34,627,570 frt érték után díj és illeték bevétel 347,130 frt 20 kr; kamat bevétel a részvény befizetések után még fenn levő késedelmi és a kolozsvári kisegítő pénztárral még el nem számolt kamatokon, azután a kolozsvári zálog-kölcsön intézettől járó osztalékon kívül 13,000 frt; összesen 360,130 frt 20 kr.

Kiadás: Díjtartalék a jövő évre átmenő 20,230,945 frtnyi biztosítási érték után levonva a viszbiztosító intézetek illetőségét 181,528 frt 68 kr; 271 kárta liquidált kárösszeg a viszbiztosító intézetek részletének levonásával 35,364 frt 42 kr; kártartalék fizetetlen károokra szintén a viszbiztosító intézetek részletének levonásával 22,541 frt; megsemmisítések 19,726 frt 78 kr; viszbiztosító intézetek átengedett biztosítási részletekért fizetett díjak 15,820 frt 77 kr; ügynői provisio és üzlet-költség, a szervezési és alapítási költségnek a folyó évi üzletre eső részletével együtt 50,860 frt 67 kr, összesen 325,842 frt 32 kr, melyet a bevételből levonva, maradék 34,287 frt 22 kr.

Ezen összeállítás nem mutatja ugyan azokat a milliomos számokat, miknek láását a közönség a biztosító-intézetek kimutatásaiban megszokta: s valóban ennél fényesebb eredményt is szívesen remélhetünk volna. Azonban a végeredményben mégis igen megnyugtató ez, a mennyiben társaságunk üzlet-megindulásának nemcsak activ állásáról tesz tanúságot, de osztalékra is oly összeget hagy, mely tekintve kivált annak még kamatbevételeinkkel is oly szép összegű szaporodását, részvényeseinknek már az első évben oly magas százaléki nyújtó sz-

talékra enged kitalást, mely a mostanában keletkezett biztosító társaságok közül akármelyik első osztalékával bátran kiállja a versenyt. És így véve fel az eredményt, az még kielégítőbbé válik, ha felgondoljuk, hogy intézetünk székhelye a világ-forgalomtól még mennyire el van zárva, és hogy e körülmény a birodalom nagyobb és jobb közlekedési városaiban székelő társaságok irányában, kivált még most kezdetben, mennyire megnehezíti a versenyt; továbbá, hogy Magyarország legnagyobb részén a múlt tavaszi szerencsétlen fagy által előidézett inség, — Cseh- és Morvaországban ellenben a lefolyt háború és annak következményei szintén jelentékenyen megszorították működésünk sikerét, míg másrésről, minden óvatosságunk dacára is a káresetek szaporítására szolgáltak.

Üzletünknek az érintett mostoha körülmények közt is ezen szerencsés activ fejlődése szolgált alapul, hogy az igazgatóság és választmány a biztosítási többi ágának megindítását szönyegre hozza, vezettelve erre különösen azon indokok által is, melyek előterjesztésünk kitért az itt következő második pontjában kifejezni fognak.

(Folytatjuk.)

Az austriai birodalom vasuthálózata.

E cím alatt az „Österr. Revue“ a következő cikket teszi közzé, melyre olvasóink figyelmét azon okból irányozzuk, mert azt bírlik, hogy az e cikket alá B. v. W. betűk báró Wüllerstorff, a kereskedelmi miniszter jelzik, mint szerzőt. A kereskedelmi miniszter ur így szól:

„Azon óhajástól vezéreltetve, hogy véleményeserőtt idézzek elő ama vaspályahálózat felett, mely az osztrák birodalomra nézve megállapítandó lenne, s azon szükségességtől áthatva, hogy bizonyos alapnyeretessék, nevezetesen oly országban, hol, mint Austriában, arról van szó, miszerint az egyes országok és királyságok érdekei az összbiradalom érdekeivel összbangzásba hozattassanak, bátorságot veszek magamnak a következő lapokat a nyilvánosságnak átadni.

Mig politikai tekintetben itt is mint a közigazgatás minden más ágában a helyi határkörön belül a mozgás lehető legnagyobb szabadsága lenne megadandó, másrésről különös súlyt kell fektetni arra, hogy a birodalom egysége fenntartassék. Mert az erkölcsei s természeti erők egyesítése, az érdekek közössége mindenkor a leghatalmasabb emeltütt képezendik arra nézve, hogy Austria jólétét s nagyságát részletben, valamint egészen neveljék s bizonyos hátrányokat kiegyenlítsenek, melyek a birodalom egyes részeinek népeire nézve, saját elkülönített helyzetükből vagy sajátos viszonyukból erednek.

Administratív tekintetben e vaspályák szabályozott hálózata a centralisatio minden becses előnyeit megadja, ennek hátrányai nélkül, mig a szaporított és megkönnyített közlekedések által egyszersmind az ország ismerete, a tudomány s értelemi műveltség a népesség minden rétegeiben lényegesen előmozdítatik.

Valójában nem tartom még különösen szükségeseznek arra utalni, mily nagy jelentőséget vesznek igénybe a vaspályák mint az életel: a mozgalmak s előhaladás képviselői, mily szorosan egybefügg politikai fontosságuk kereskedelmi jelentőségükkel.

Epp oly kevésbé létezhetnek mai nap még kétség azon hatalmas befolyás felett, melyet megkönnyített közlekedések az ipar s mezőgazdaság kifejlődésére valamely nép adóerejének emelésére gyakorolnak, s bizonyára epp oly szilárd alapon állhatni, hogy az anyagi javak gyorsabb forgalmat a népben az eszmék cseréjét is siettetik, hogy a közlekedési eszközök tökéletesítése egyszersmind a politikai tevékenységet is benn s kifelé teljesen új ösvényre tereli.

Egy állam kormánya sem állapodhatik meg az önmaga által alkotott mozgalomban, a nélkül, hogy a szellem s anyagi népelet vezetését kezéből el ne ejtse, a nélkül, hogy saját létét ne veszélyeztesse. Előre kell látnia s mennie, tudománytal, tapasztalattal és belátással a hatalmas folyamat vezetni és szabályozni törekednie.

A közlekedésben való megkönnyebbítések mintegy a kormány politikájának alapjál szolgálnak, ezeknek kell az indító erőt adni a további előhaladásra, hogy a kitűzött államgazdasági célok biztosan s a kellő időben értecsenek el.

Austriában, mely területi kiterjedéséhez képest a birodalom sok részében még kevés népességet bír, a vasutak építésének, mint a nyugati É.-Amerika némely részében arra is kellene szolgálnia, hogy a nem kellően népesített, de termékeny s terménygazdag vidékeket a nagyobb forgalmi központokhoz közelebb hozza, s hogy csak ez által teremtessek ama feltételek, melyek által a létező természeti kincsek értékesítése s a nemzeti jólét emelése elérhető.

A birodalom földirati fekvése, Európa szívében, oly előnyös, hogy a vasuthálózat célzatos megállapítása s a világforgalom okos tekintetbevétele mellett még a kedvezőtlen helyi viszonyok között épített vasutvonalok is csakhamar gazdasági jelentőséget fognak nyerni.

Austria, mely Európa legnagyobb folyama által a fekete tengerrel közvetlenül érintkezik, s ez által már most is a kelettel kereskedelmi összeköt-

tetésben van, arra van hivatva, hogy Európa északi, észak-nyugati és nyugati részeinek kereskedelmét a kelet és dél felé közvetítse. Ezen kívül Austriának az adriai tengeren oly part-vidéke van, mely dagabb jó és biztos kikötőkben, mint a földközi tenger akármelyik vidéke. Az adriai tengerből észak nyugat felé az európai kereskedelmi területnek középeig nyomul elő s meghosszabbulása dél-kelet felé az egyiptomi part-vidéket éppen azon a ponton éri, hol a kereskedelemre nézve roppant fontossággal bíró csatorna létesülése már is megvalósulni igérkezik.

Mig a nyugati tartományoknak sokféle eszköztök van, hogy az egyiptomi parttal olcsó, s egyes-összeköttetést tartanak fel Európa észak és észak-nyugatról a keletre a legrövidebb ut Austrián át vezet.

Sokszorososan lehet hallani azt az állítást, hogy tengerpartunk mögött nem terül el nagyobb part-vidék s így az nemzetgazdasági tekintetből jelentőség nélküli. Ez mindenestre igaz a szomszédos török tartományokat illetőleg, melyek összeköttetése az austriai tengerparttal saját kárunkra az előbbi korszakokban oly kevés tekintetbevétele talált, hogy a mostani forgalom évről évre alább száll. Ha azonban Triestet s Fiumét nem vesszük tekintetbe, melyek semmi esetre sem számíthatók azon part-vidékek sorába, melyek mögött nincs nagyobb, kereskedelmileg fontos terület, a térképre csak egy tekintet is vetünk, azonnal meggyőződhetünk, hogy a jelenlegi forgalmi irányzatnál fogva, Austria és Németország még a déli Dalmátia számára is a legpompásabb s legelőnyösebb területet alkotják. Ha követjük az egyenes vonalat Bécsből Steinbrücken át Károlyvárosra s azt ugyanez irányban meghosszabbítjuk, Sebenicó és Spalatóig jutunk, s ez oly meghosszabbítás, mely — ezt tulajdonság nélkül állhatni — aránylagosan sokkal kevesb technikai akadályokba ütközik, mint a Lai-bachtól Triestig vezető, vagy ily hasonló vonalak, melyek az alpeseket függőlegesen metszik át.

Ha továbbá középvonalat húzunk az északi tenger kikötőiből Port Saidra, vagy Alexandriára, ugy ki fog tűnni, hogy ez a Károlyvárostól a déli Dalmatiáig való meghosszabbítással nagyon közelre esik, s itt újabb is azon tapasztalat merül fel, hogy kikötőink kereskedelmi jelentősége európai, a mint csak az előnyös partképzés, melyre a hajózás az adriai tengerbőlben oly sok kitűnő támponttal lel, népességlük javára és kereskedelmük hasznára értékesíteni tudják.

Ily vaspályá-összeköttetésnek azonban a szomszédos török birodalommal való közlekedést új életre kellene élesztene s a hatalmas népességeket új közlekedési utra irányoznia, mely egyttal az elszegényedett osztrák tengerparti vidékeket még alig sejtett virágzásra segítené.

Mily nagyszertű jövő vár a triestit és fiumei kikötőkre a fekete tengernek az adriával való összeköttetése által, legszembeütőbben kitűnik azon tényből, hogy a kereskedelmi ut a fekete tenger kikötőiből, valamint ennek északi s keleti hátsó-országaiból, Austria déli országaim s az adriai tengerből át rövidebb, s legalább télen biztosabb, mint amaz a Dardanellákon és görög szigetetege-ren át vezet.

Mialatt pedig ilyenmő összeköttetés által az átviteli kereskedés Austrián keresztül élénkülne, más részen a Dunatorkolatokból Brassón, Kolozváron, Nagy-Váradon, Pesten, Bécsen, Budweisón, Pilsenen, Egeren át vezető pálya az Anglia és fekete tenger közötti legrövidebb vonallal nagyon közel összekötne, mialatt a perzsa-angol kereskedelem nagyrésze, valamint Németország és Hollandia kereskedelmi mozgalma a fekete tenger felé Austrián át eszközöltetnék.

Nem kevésbé fontosak azon összeköttetések, melyek Európa keleti részeit a Nyugattal közelebbi s közvetlen érintkezésbe hozzák, nevezetesen Dél-Oroszországot és a fekete tengeri tekintetbe veszik és Austrián átvonulva, elágazásaikat egész Európára kiterjesztik.

Ily összeköttetések, dacára terjedelmességüknek s a nagy költségeknek, melyeket okoznak, magukat már a hatalmas átmeneti közlekedés által értékesítik, mig országunk helyi közlekedése nagy pályáknál csak ritka esetekben képesek elegendő jövedelmezőséget felmutatni.

Valójában kivételünk s az értékek előidézésében való tevékenység még nem oly hatalmas, hogy nagy vaspályáknak jövedelmező s fontos munkát szolgáltassunk. A bevétel pedig még a birodalomnak legterménydúsabb országaiba is oly csekély, hogy ennek semmi esetre sincs oly közlekedési eszközökre szüksége, melyek a földtermékek kiviteliére szükségesek, s melyeknek ez utóbbiak költségére kell visszahozatniok.

Nagy pálya üzleteknek tehát ki kell elégíteniök az európai kereskedelmi közlekedést, hogy ennek a helyi árnforgalom segítségével, megfelelő nyereséget hozhassanak. Ez által azonban közelebbi érintkezésbe jövünk ama népepáldákkal, melyhez tartozunk, s melytől igen is soká elkülönözve maradtunk.

Ha ezen általános nemzetközi pályavonalokba még olyanok is befoglalattak, melyek Austria legnagyobb termelési központjait a bel és kül piacokkal összekötik, akkor oly pályahálózatot nyerünk, mely nem csupán Austriára, de egész Euro-

pára nézve a legnagyobb nemzetgazdasági jelentőséggel bír s épp úgy az anyagi, valamint szellemi földi javakat oly területekre szállítandja, melyek népességei jelenleg annak megismeretétől elzárva, hogy csak szabadság kereskedelmi tevékenység, akadálytalan közlekedés által támogatva, képes az embereket a műveltség tetőpontjára emelni s azon állandóan fenntartani.

Minden erővel és kitartással, sőt áldozattal is a közlekedési eszközök szaporítására és könnyítésére kell törekedni, és a kormánynak el is van látva feladata, mint oda működni, hogy a sávra rogtan öhajított ezé, mely által egyedül egyenlítettnek ki egyes vidékek termelési és iparos productionis különbözőségei, s nyújtani a munkának a megfelelő értékesítés lehetősége, aránylag rövid idő alatt eléréssék.

Austria összes vasuti hálózatának pályái nézetem szerint három osztályba sorozandók: a birodalmi, országos és mellékpályák osztályába.

(Folytatjuk.)

Hazai intézetek

Az erd. muzeum részére folyó évi october havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek: A washingtoni Smithsonian Institutiontól, Annual report. Washington. 1865. — A belga kir. tud. Akademiától. Bulletin, 1865. 1866. és Annuaire pour l'an 1866. Bruxelles. 1866. — A bajor kir. tud. Akademiától, Sitzungsberichte. 1866. I. Bd. 3-tes Heft. — A nürnbergi national muzeumtól Jahresbericht für das J. 1865. Nürnberg. 1866. — A vajda-hunyadi Szent Ferenc-rendi konventtól, Szent-Agoston Doctor elmékedése. Tord. Pécsi László. N. Szombath. 1591. 8. r. — Papp Mártontól Uj testamentum chinai nyelven. — Betegh Ferenczről, Livii Historia Francorum 1578. 8. r. és Palingenii Zodiacus vitae. Lugduni. 1576. 12. r. — Révész Imréről A magyar ref. egyház énekes könyvérol. Debreczen. 1866. — Bántó Sámuelről 5 köt. könyv. — A „Nefelejts” szerkesztőségétől A Nefelejts regényjára 1—6. köt. Pest. 1867. 12. r. — Stein Jánostól Kolozsvári nagy nap-tar. 1866.

II. Régiségek és érmek: Az erdélyi kir. főkörmányszéktől 4 db faragott kő. — Hodor Károlytól 1 régi bankó. — Erősei Samutól 1 ezüst-pézt. — Ocsvai Árpádtól 3 réz-pézt. — Zágony Györgytől 1 réz-pézt. — Szathmari Károly tanártól 1 ezüst-érem. — Péterfi Alberttől 1 csonka ezüst-pézt. — Holtzer Ignácztól 1 Tibon talált fogadomány oltár 3 darabra törve. — Csóka Sándortól 5 ezüst-pézt. — Farkas Ignácztól 1 ezüst-pézt.

III. Természeti tárgyak: Ritter Antaltól 1 sciurus vulgaris ♂. — Pap Jánostól saccus murinus. — Enyedi Lászlár Dömétől Bukarestből 1 himantopus longipes, 2 ibis falcinellus juv. ardea garzetta ♂ és ♀, ardea ralloides 2 ♂ és ♀. — Kremiczki T. J.-tól 6 látványos és 35 kézpéldányból álló közet gyűjtemény a tepliczei havasokról és 34 db közet a hideg Szamosról. — B. Bánfi Zoltántól egy kis darab kénes trachyt. — B. Huszár Sándortól 1 kénes közet Galiciából. — Székely Mihálytól üsmedve állkapcsa csontdarabok Csizéről. — Mike Sándortól 36 db kövült csiga. — Pávai Elek saját gyűjtése 812 kövült és közet. — Szamosmári újonnan felfedezett cocen képletből. — Torma Zsófiától Fel-Pestéről, Nándor, Bujtor és Zám környékéről 82 válogatott darab közet és kövült. — Hermann Ottó saját gyűjtése 1 sylvia rufa ♂ és ♀. — Mike Sándortól 70 darab vegyes ten-geri csiga és kagyló.

Közl:

Finály Henrik, titkár.

Különfélék.

** Haynald Lajos érsek ő nagyméltósága néhány nap előtt ntzott el csak Magyarországból Rómába. Az ég vezéreje e nemes férfit minél előbb vissza hazájába.

— Az újonnan megalakult és sok korszerű változtatásokkal észszerűen szervezett „házi zene-kör” első előadását november 25-én (azon nap, melyen azt a nagy Liszt Ferenc látogatásával tisztelte meg) fogja tartani; mint tudjuk, zene igazgatóvá Berecz Ede ur választott meg, kinek ismert tevékenységétől a zenekör szép eredményekre számíthat. Vajha ezen üdvös intézet ismét a régi virágzásnak örveadhatna, mert létele zenei műveltségünk kifejlésére valóban eltszükség.

** A sétatéri tő teljesen készen van már, s most már jóval nagyobb, mint volt.

** Örömmel értesültünk a pesti lapokból, hogy Endes Gábor, helybeli jogtanár, a napokban a második szigorlatot a jogtudományokból a pesti egyetemen a legszebb sikerrel tette le.

** A „Spen. Ztg.” egy „egyéltalan megbízható forrásból” kelt pesti levélből a következőket közli: „A Klapka-legió tagjai elfogatnak és Kremsben haditörvényszékre kihallgattnak. Az első szállítmányt, mely Poroszországból a határra érkezett, elemtlen akadálytalanul engedték szétszóródni, és majdnem mindenki baba mehetett; azt mondták, hogy szabadok. Ez által felbátorítva a Poroszországban maradt rész is bejött. Ezeket azonban mindjárt a határon elfogták, s azóta a szétszóródott legénységet szintén elfogdosták és haditörvényszék elé állították.”

** Vasuti szerencsétlenség. Folyó hó 7-én este 5 óra 45 perczkor a Bécsből elindult teher-vonat a sínnek hibás igazítása folytán a fönemeltet időben Győről jövő s éppen a himbergi állomást elhagyott személyvonattal oly erővel ütközött össze, hogy mind a két gép használhatanná vált, a teher-vonat egy pudgyász s egy szárnyas-át kocsija tökéletesen összetört, s a személyvonat több vagona erősen megsérült. Emberek, szerencsére nem vesztett el. Több utas az első csopékban az össze-ütközés folytán megsebesült, de mindannyian csak könnyedén. A gépész merész ugrás által a pályafeltesen át menté meg magát, különben a szó leg-szorosb értelmében összezsúrt volna. A teher-vonat gépvezetője, ki még jókor leugrott, az ugrás által lábán tetemes sérülést kapott. 4 órai késedelem után mindkét vonat folytatta útját.

** Budai Ferencz „Polgári Lexicon”, mely 1804-ben jelent meg, s a 16-dik század végeig élt nevezetese magyar férfiak és nők életrajzait tartalmazza, s melynek példányait már csak antiquariuskon-nál lehetett néha-néha megkapni, mint a „P. N.” írja: Khor és Wein nyomdájában új kiadásban — a jelenkorhoz való átdomításokkal — megjelent. A munka 3 kötetből áll s ára 5 ft.

** Az orosz koronaherceg és Dagmar dán hercegnő közt kötött házassági szerződés szerint, melyet a „Berlingske Fidele” közli, a dán király leányának 60,000 dán tallérnyi hozományt ad; orosz részről a hercegnő nászajándék fejében 50,000 rubelt és ugyanannyit évenkénti gombostű-pézt gyanánt kap; előfordulható özvegyi apanage-nak 85,000 rubel van kitűzve, ha az özvegy Orosz-országban, és az összeg fele, ha külföldön él.

** Rettenetes vadászati szerencsétlenségről értesítik a „Pr. Ztg.” ott Kendőrlő Pozsony megyé-ben: Gr. T. y ott mult heten nagy hajtóvadásza-tot rendezett, melyben a szintén meghívott Paley István is részt vett. P. éppen leshelyen állt, midőn egyik a vadásztársaság urai közt feléje kiáltott, hogy lőportartója megnyitott s tartalma kihull. P. erre lőportartóját rendbe akará hozni, azonban kemé-nyen töltött fegyverét nem tévé félre. A kakasozói szerencsétlen surlódás folytán elcsúsz a fegyver, P-t földre teríté, s még két más vadászatkedvelőt egy megsebesített, hogy gyorsan a kastélyba kelle őket vinni. P. kinek a lövés arczán vágódott keresztül, néhány percz múlva kiadta lelkét.

** Hallomás szerint, az osztrák kormány a párisi szerződést aláírt hatalmasságokat figyelmeztet, hogy miután a szerződés a Dunafejedelmé-gekre vonatkozólag az aláírók közös cselekvényét igényli, minthogy most Hohenzollern hospodár a porta részéről elismertetett, ennek valóságos elis-merése collectiv-okmányban kifejeztessék.

** Napoleon császáron folyó hó 8-án este a császár gyógyítására újabban meghívott dr. Guyon által igen szerencsés eredménnyel s majd minden fájdalom nélkül hólyag fővény (nem hólyagkö) se-beszí mütét vitetett véghez. — Napoleon halás indulattal kérde az orvost, ha nem tehetne-e valami különöset érte. „Felség — válaszolá dr. Guyon — én állomásomat az Orleans-családnak köszönöm, melyhez évek hosszú során át, mint udvari orvos közel állottam; de ha felséged jóakarát fiaimra kiterjeszteni akarja, ki ugyanazon pályát választá, mint én, felelte megjutalmazva érezném magam.” Az ifjú dr. Guyon, mint „Médecin de quartier aux Tuileries” még az este kinevezetett.

** Garibaldi következő proclamatiót in-tette a görögökhöz: „Üdvözlét Hellasnak, Olasz-or-szág nővéreinek szellemben és dicsőségben, szeren-csétlenségben és a megváltásban! A harcmezőn elesett hőseink keresztjei több ponton mutatják ama helyeket, hol Görögország vitéz fiai hazánkért küzdve elvérztettek, és ezen testvérek családjai, a yatagánnal elfüzetve tűzhelyeikről, idegen emberek hazái előtt koldulnak egy darab kenyert. S a kik a törökök aczélya által megsebesített, nem a leg-szentebb ügyért ontották-e véruket? Vagy talán kevésbé drága, kevésbé szent a görögök szabadsá-ga, mint a más népeké? Talán azon hitnecsek, melyekkel az izlam 20 millió keresztényt tart szol-gaságban, kevésbé nehezek? S nekünk, kik teg-nap még rabszolgák valánk, nem kell üdvözölnünk egy testvéremet fölkelését, mert a diplomata fo-gait csikorgatja? Nem! Kacérkodjék bár e népek régi elnyomója az ő véduraival, viselje az autoera-ták vagy szabadeltv uralkodók álcaját, a rend helyreállítására Európa nagy részében mindenkor embermészárlásokat kell eszközölnie. Mi azonban kezünknek nyújtjuk az elesett, elhagyott népeknek, kik a kényuralom ellen küzdenek. Üdv tehát nek-tek, Ida bátor gyermekei! Ha nem úgy segíthetünk benneteket, a mint óhajtanók és ti megérdemlitek, tudjátok legalább, hogy lelkeink együtt türik a tieitekkel a fájalmakat, együtt örvendeznek ve-le-tek a diadalok fölött. Caprera, 1866. oct. 18-kán. G. Garibaldi.”

** Minő dolgokra gyakorolják be Párisban a katonaságot? November 10-én éjjel Páris vá-ro-sának északi része hirtelen erős pusztatás által ve-retett föl nyugalmából. Mindenki azt hitte, hogy forradalom, vagy legalább lázadás tört ki a fővá-ro-sban, annál inkább, mivel pár nap óta a „quartier latin”ban számos személyt elfogtak. Jelentékeny katonasapátok rohantak élénk tüzelés közt St. De-nistől és a körüllevő erődöktől Páris felé, néhány kapun benyomultak s a környező utcákat folyo-

nos „piff-paff” között elfoglalták. Közbe dobok lár-mája és trombiták borsogása hallatszott, úgy, hogy e városrészek lakossága páni ijedségbe esett, s csak menekülésre gondolt. Az est beálltával kezdő-dött a támadás és fél 8 órakor rögtön szűntet pa-rancsoltatt. A tüzelés elállt, a katonaság ismét visszavonult, s a fővort lakosság megérté, hogy ez még sem lázadás, hanem csak — éjjeli hadgyakorlat.

Nyilvános köszönet.

A néhai Czerék Lajos hátramaradt négy tehetetlen és töveletlen árváinak fölsegéllésére adományszokt dálnoki ref. tanító Keresztely Lászlár és Keresztely Dávid 5 ft., barátsági ref. tanító Kocsis Elek 1 ft., Bartha Bóniám 1 ft., Ábrahám Mózes 1 ft. 30 kr., Mihályfalvi Lajos és Mihályfalvi Fe-renez 2 ft., s így összesen 10 ft. 30 kr. o. é. Ezen pénzt az árvahivatalnok számadás feltétele alatt a gyámnok kezébe szolgáltatam. Fogadják a jótévé adományozók az árvák forró báláját s köszönetét. Fel. Doboly, november 10 én, 1866.

Bartha Károly,

ref. pap.

Nyilatkozat.

A „K. Közöny” 194-ik számában megjelent M. Ujvári t. cz. levelező ur felhívására bátorodom a nagyérdemű közönség felvilágosításául e pár so-raim közlését kérni. Én a m. u. jvári gyógyszerári jog megnyerése után többször voltam M. Ujvárt, hol nem mulasztam el a nmgu kamara mélyen tisztelt főb. tisztjeit is felkérni a gyógyszerári helyiség iránt, azon jó reményben, hogy a mint a gyógyszerár felállításához alkalmas épületet illő helyen kapok, időbaladék nélkül azonnal fölze-re-léshez kezdek; de minden igyekezetem dacára is szállást nem kaphattam, ez oknál fogva a n. é. közönség nem vádolhat hanyagsággal, s a t. cz. levelező ur sem hibáztathat, mivel törvényeink értelme szerint egy rendes gyógyszerárt kell fel-állítanom, melylyel a n. é. közönséget kielégíthe-ssem, ezt pedig helyiség nélkül tenni nem lehet.

Én mely tisztelettel hódolok a nagyérdemű közönség előtt, s mihelyt szerencsés lehetek becses körükbe gyógyszerártam kinyithatni, minden igye-kezetem arra szenteltem, hogy szíves bizalmukat kiérdemelve megtarthassam.

Ersekújvári Sándor,

okl. gyógyszerész.

Politikai hírek

Austria. Bécs, nov. 13. Mint a „Czas”-nak Bécsből írják: „Oswieczim és Zátor herceg-ségek Galiciától elválasztatnának és Sileziával egyesítetténnék. Beust véleménye szerint t. i. min-den a német szövetséghez tartozott osztrák terület egy közös parlamentet (szűkebb reichsrath) nyerne. Oswieczim és Zátor azelőtt német terület voltak és eddig Galiciához tartoztak. Minthogy azonban Galicia külön állást nyert, ezen említett rendszá-bályok által minden erre vonatkozó nehezég meg volna szüntetve.”

A „Debatte” írja: „Az európai szövetségek forráskutatói minden nap találának új alliancizokat. Alig tette meg kezükben a porosz-orosz szövét-ség a kellő szolgálatot, ismét egy új szövetség hire merült fel — berlini hírek szerint: barátsági szerződés, Porosz-, Orosz- és Franciaország közt. Természetes, hogy a kellő adatok hiányoz-nak.”

A „Wiener Abendpost” írja: A mai reggeli lapokban oly közleményre akadunk, mely a fran-czia külügyi minister, Moustier marquis és az osz-trák párisi követ közti egyenlenségről szól. Ezen közlemény értékének méltánylásul csak azon tényre utalunk, hogy Metternich hg már mintegy 12 napja távol Páristól az Elsaszbán időzik.

Angolország. London, nov. A „Morn. Post” egész érdekléssel fordul az Ausztriában felmerült események felé: „A magyar kérdéshez jutva ugy hiszi, elég jól van értesülve, hogy a bécsi irány-adó köröknek jogosan szemükre hányhassa azon kiütnő határozatlanságot, mely egyezkedésükön látható a magyarok, illetőleg azon magyar állam-férfiak iránt, kik a nemzet teljes bizalmát bírják. A magyarok conservatív, loyális nép, mondja, de ugy látszik nem tudnak bizni; és ebben rejlenek a pillanat legjelentékenyebb nehezégei. A történet megtanította őket, hogy az osztrákok engedékeny-be-k és igazságosabbak a félelem és a zavar órái-ban mint a szerencse és hatalom idején. Ausztriá-val még több ellenkező néptörzseket kell kibékíteni, de ha Magyarország ki van békítve, akkor a fő-kérdés meg van oldva. A császár, remélhetőleg, őszinte barátságot fog kötni a magyarokkal és az udvart évenként néhány hónapra átteszi Pestre.” Az „Advertiser” minden jelekből azt következteti, „hogy Oroszország Poroszországgal szövetségére számítván már csak az alkalmat lesi, hogy Ausztriá-val háborút kezdhesen. Austria egy szláv néptörz-s-ben sem bizhat annyira mint a lengyelben. A len-gyel vezérek régóta belátták, hogy Sz. Pétervárból predikált panslavismus nem más mint egy rozsol álcázott pandespotismus.”

Franciaország. Páris, nov. 10. Ugy hallani, hogy a befogott ifjak közt jelen lett volna a lüttichi diákok congressusának egyik szónoka is, s az egybegyűlt ifjak éppen hozzá akartak fogni

Hugó Victor Chatiment-jának s Pyat Felix levelé-nek felolvasásához. — A moldva-oláhországi fejedelem és Leuchtenberg hercegnő közti egybekelést Párisban általánosan beövezetkezendőknek hiszik, sőt ugy hallani, hogy az orosz kormány ezen házassá-got elismerése feltételeként tűzte ki.

A „Moniteur” statisztikai áttekintését közölve a Németországban virágzásnak indul: Schulze-De-lisch féle társulatnak, kiemeli, hogy az annyira el-terjedt már is önállólag működő népbankok alakjá-ban, miszerint Németországban a népgazdasági intézetek közt fontos helyet foglal.

A „Nordd. Allg. Ztg.”-nak írják: „A konstanti-nápolyból érkező hírek, melyek a kandiai felkelést egészen legyőzöttnek állítják, ugy látszik, még to-vább is dolgozt. adnak kabineteknek. Hír szerint, s kormányunk eddigi magatartása is a mellett szól, hogy résztükről minden meg fog történni, hogy Kandia lakosai részére lehető legtöbb engedélyek eszközöltessenek ki a portától — névszerint: a ke-resztények feljogosítása, hogy tanuskodhassanak s népességi számuk szerint vegyenek részt a tarto-mányi tanácsokban s a községi igazgatásban. A császári kormány annál inkább hivatva látja magát erre, mivel a szultán rendelkezései a felkelők iránt szintén kedvezőknek mondhatók. Bourré ur hétfőn utra indul a török főváros felé.”

A „Liberte” madridi levelezője írja: Saragos-sában nagyszámú polgárok fogattak el; továbbá bebörtönöztetett egy kapitány, két tiszt és a hely-örség összes tüzérségi őrmesterei. Madridnak jelen-leg 4000 et felülmúló számúdtitje van.

Az „Aven. Nat.”-nak Velenczéből írják, hogy a lakosság többféleképpen nyilvánítá porosz-rokon-szenvezését Uzedom porosz követ irányában, s hogy számos porosz zászló lengedezett a felidiszlett vá-ro-sban az ablakokból s hajókról.

Olaszország. Az olasz kormány a római kérdés megoldására megteszi előkészületeit. Azon batvanezer embernek, melyek az egyházallam körül fel fognak állítani, hogy állítólag a cselekvési párt terveit meghiusítsák, valójában nincs más célja, mint a legelső alkalmat felhasználni Róma meg-szállására. A legutóbb kibocsátott pápai allocutio első tervezete szerint, mint a „Morning Post” írja, Napoleon császár ellen intézett hosszú és dühös irat volt. „Csak a legutolsó pillanatban érvényesült az eszélyesség és ez birta rá a szent atyát csak közvetve szólni a császár ellen a villámokat. Ó Párisra cselezott és Flórenczre tüzelt. De azért Pá-risból nem fog elmaradni a válasz; a szeptemberi egyezmény végre fog hajtadni és akkor majd ki fog tetszeni, mily független állás a pápa világi kormánya.”

Az „A. A. Ztg.” római levelezője egy újabb versiót közli: „Fleurynek az volna feladata, Glad-ston egészen nyílt befolyását Rómában paralyzálni. Gladstone már két hosszú értekezletet tartott a pápával, folyvást érintkezik a praelatura fejével, és közudomás, hogy előde Odo Russell, miben működött az angol érdekeket szem előtt tartva. Anglia a pápának minden azon menhelylyel akar szolgálni, de alig fogja kieszközölni, hogy az, az egészen félre eső Malta szigetére vonuljon; azon versenyez a két hatalom, melyikük huzzon nagyobb hasznot a pápaság jelen válságából. Nem tudjuk, vajlon IX. Pius annyira ámitja-e magát, hogy bár-melyik hatalom védelme alatt szabadabb remény-le lenni, mint Olaszországban lehetne, ha Flórencz-czel valami türtőzt egyezményben megegyeznék; neki a diplomácia törekvéseit jobban kellene is-mernie és sohasem kellene megfedelkeznie Avig-nouról — a „Malta” név nem sokat fog a dolgon változtatni. Azonban az elutasítás már el van hatá-rozva és már minden indokot felhasználnak ennek igazolására.”

Malta levelek szerint Szicilia helyzete politi-kai és egészségi szempontból tekintve igen sajná-latraméltó Palermo közelében és benn Sziciliában még mindig léteznek felkelő csapatok; a cholera növekvőben van. Messinából oct. 28-ról kelt leve-lek szerint oct. 26-ka volt az utolsó nap, melyen a szerzeteseknek, a kapuczinusokat is belé tudva, el kellett hagyniok a zárdákat: csendesen és jó-akarattalug távoztak. Egész Sziciliában nem látható most szerzetes, letették a csuhát és hazájokba mentek. Néhány közülük, mint Sterrazza (jeszuita) Placido (kapuczinus) és Lorino pater a palermoi felkelőkkel való egyetértésük folytán elfogtak és a „La Napoli” fregattia fedezetére vitettek.

Németország. Berlin, nov. 11. A han-burgi „Börs. Halle” tudósítója tudni akarja, mondja a „Wand.”, hogy Beust a már közudomású kör-íraton kívül, Austria megbízottaihoz a külföldi ka-binetekben is bizalmas nyilatkozatokat tett, melyek a békeszeretetével s Poroszország iránti őszinte jó szándékkal telvék. Ezen tudósítás már más alak-ban előfordult; vajlon e mostani versio teljesen szabatos-e? Berlinből a „D. A. Z.” szerint most azon hír terjeng, hogy Vilmos király és Napoleon császár nem sokára találkozni fognak, melyhez lehe-tőleg tavaszkor Berlinben az osztrák császár talál-kozása fogna járulni.

Stuttgart, nov. 12. A dél-németországi hon-barátok gyűlékezete elhatározta, miszerint a leg-szorosab államjogi és katonai összeköttetés mellett dél-állami szövetség alakítására fog törekedni, hogy ezáltal a szabadság helye megmentessék. E végre bizottmány székelend Heidelbergben, melynek el-

nőke Welker. — A vérendszere vonatkozólag a gyűlekezet a legrövidebb szolgálati idő mellett általános véd-kötelességet határozott.

A „Köln. Ztg.“-nak írják: „Mi igaz van a porosz-orosz szövetségben, melynek az ultramontán és legitimista lapok örvendtek? A józan ész lassankint mindinkább belátja... De a porosz korona herceg Pétervára utazása, ha nem bizonyíték, legalább gyanús jel! kiáltanak a rémbírók... Önök felelik, hogy az orosz trónörökös menyek-zőjére nem utazás itt viszont gyanús és pedig igen gonosz jel az európai egyetértésre nézve. Különben méltán figyelmeztetnek arra is, hogy a keleti kérdések ügyében eszközözendő intézkedésekre a nyugati hatalmak ellenében éppen az angol királyné veje lenne a legkevesebb alkalmas és legutóljára kiszemelt egyén.“

Berlin, nov. 12. Képviselőház. A pénzügy-minister benyújtja az állam költségvetést, 1867-re. „A kölcsön még nem használtatott. 1866-ra a bevételek 168.804.000 tallérta rugnak, beleértve a hadisarcokból bevett 4.600.000 tallért is: a bevételek tehát túlhaladták az előleges számítását 7.210.000 tallérta. Ebből 2.400.000 tallért a hivatalnokok fizetéseinek javítására, a tanítók jutalmazására és a katonák zsoldjának emelésére fordítottak.

Dánia. Koppenhága, nov. 12. A dán országgyűlést a király megnyitotta. A trónbeszédben kiemelte, hogy a prágai békeszerződés és az európai viszonyoknak nemzetiségi irányban való alakulása biztosítja Eszack-Schleswig visszaadását s a természetes határok megszerzését; e részben különösen Franciaország nagy érdekeltségét tanúsít. A király új védelmi rendszabályokat helyez kilátásba, különösen a löfegyverek átalakítása által. Az ország pénzügye — ugymond — éppen nem aggasztó.

Oroszország. Sz.-Pétervár, nov. 11. Egy császári rendelet 450 lengyel városban eltörli a robotot, dézmát és az egyedáruságokat. Az állam kárpótlás nélkül mond le, a magán birtokosok kárpótlást kapnak. Ennek folytán négy száz ezer földművelő polgár kap birtokot.

É. Amerika. A „Times“ szerint Johnson elnök komolyan gondolkodik politikája változtatásán, mintán meggyőződött, hogy a többség ellenese. Ennek következtében eddigi rendszere módszereivel felhagyott, s egy reorganisatiót tervez, mely az alkotmányosság alapvonalainak javítására vonatkozik; ezen terv előterjesztését az elnök szokásos évi tudósításában várják, hogy meg fog jelenni. E közben a tulzó republikánusok folytonosan tervezik a congressusban leendő bepanaszolást, tekintet nélkül a mérsékelt párt reményeire. Stevens Taddens kinyilatkoztatta, hogy ő a panasz kidolgozásával foglalkozik és pártja törekvése valószínűleg nem más, mint az elnök elmozdítása, minden körülmények közt. Az elnök, előre láthatólag, december közepéig nyugton marad s tervei leleplezésével bevarja a congressust.

Ujabb. Flórencz, nov. 16. A „Nazione“ azon hirt, mintha Anglia a pápának Maltában menhelyet kínált volna, alaptalannak nyilvánítja. Anglia a Rómában maradási ajánlja a pápának.

Páris, nov. 17. Fleury tábornok Flórenczben marad s kormánya által felbatalmaztatott, hogy bizonyos eshetőségek bekövetkeztével Rómába menjen.

New-York, nov. 6. A mexikói császár oct. 21 én Vera-Cruzba utazott, kertlővén a találkát Castelnauval, s a kormányzóságot ideiglenesen Bazainere bizván. A ministerium ennek következtében lelépett. Castelnau oct. 23-án Mexikoba érkezett s a kormányzást átvette.

Madrid, nov. 17. Megvalósul, miszerint a spanyol kormány panaszt emelt a belga kormány-nál a Brüsszelben levő spanyol menekülteknek Spanyolország nyugalma megzavarására célzó izgatásai miatt.

Triest, nov. 16. Egy épp most ide érkezett gőzös megerősíti a görögök győzelmeit. Mustafa hiában kísérlette meg a sphaikióták szétűzését; 5000-en várták őt Áskysosban. Két hajó: „Panellinium“ és „Omonia“; 500 önkéntessel és élelmiszerekkel Syrából Candiába mentek. Azt mondják, hogy Amerika hajókat fog küldeni a cándiai családok felvételére. Canaris tengernagy elutazik, hogy Amerikában kölcsönt kössön. — Athenben nagy a lelkesedés.

Berlin, nov. 15. A „Nordd. Allg. Ztg.“ a „Spenerische Ztg.“ egy közleményére ezeket jegyzi meg:

A magyar legionariusokra nézve az amnestia teljesen végrehajtatott; ennek megértéséért a porosz kormány nem emelt hivatalosan panaszt; természetesen az amnestia nem terjedett ki arra, hogy az illetők a hátralevő szolgálati kötelezettségtől fülmentessenek. Az osztrák kormány azon figyelemben részesíti a volt legionariusokat, hogy a magyar ezredekbe sorozza be őket.

Legujabb. A magyar országgyűléshez intézendő k. leirat felett hosszas ministeri tanácskozások folytak, s Beust ur jelentékeny concessioikat sürgetett. Így a „M. Post“ szerint ezen leirat sokkal tovább megy a kívánatok teljesítésében, mint eddig hirdették. E szerint a korona kívánatával oda szorítkozik, hogy az állam adósságot, indirect adót a közös ügyekhez sorozza, de a hadügyet csak oly értelemben, hogy Magyarország képviselőitől az unjonez megzavarása joga ne vonassék el, a szervezés, vezénylet és hovaforditása a hadseregnek, a korona praerogativája maradván. Ily értelemben kívánják a 15-ös bizottmány munkálatának szélesbítését, s mi helyt ez ily értelemben munkáját az egész bizottmáynak átadja, azonnal a magyar ministerium ki fogja nevezetelni.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

(389)

(1-3)

Házassági ajánlat.

Egy egészséges, jó erejében levő hatvan évet már haladott, reform. bitvallású, és hatvan ezer forintot érő, szabad rendelkezése alatt álló vagyon birtokosa, — gyermektelen özvegy ember: óhajta magának házastársul Erdélyi bonleányi közül egy egészséges, jó külsejű, szelid, szorgalmatos, művelt, 40 év körüli nőt: kinek megközelítőleg mintegy felényit érő,

szabadrendelkezése alatt álló,

és pénzre tehető vagyona, avagy készpénze volna. — Melyről körülményes tudósítást f. évi decemberhő 16-ik napjáig, Debreczenben D. G. czim alatt (poste restante) méltányos tisztelettel elfogváni, a csendes, és nyugalmas házasságot ajánló

D. G.

(386)

20/11

(3-6)

Isten áldása!

Ezen csinos és gyakran jónak bizonyult szerencse jelmonddal ajánlok, bélyegilletéssel együtt csak 2 forintért 1 darab

„ „ „ 10 „ 5 „
„ „ „ 20 „ 11 „

Igervényeket az 1864-iki államsorsjegyekre a következő sorozatokból:

2436, 57, 2799, 3288, 3639,

46, 52, 3774, 75, 3818, 3838.

A húzás lesz december 1-én szombaton Bécsben, és a főnyerő szám

250,000 forint.

Vidéki megrendelések az összeg beküldése után rögtön teljesítettek. Kivá-natra a hivatalos húzási sorozat is megkapható, valamint a nyert összeg is rögtön elküldetik. „Segítsen a szerencse keze!“

EDUÁRD LIPSTADT, Bécs, Wollzeile 9.

(333)

20/11

(4-4)

TANNIN-BALZSAM-SZAPPANY.

Egy valódi és biztos szer, melylyel a legrövidebb idő alatt szép fehérséget s lágyaságot lehet adni a bőrnek.

Ára darabjának csak 30 kr.

Kapható: **WOLFF JÁNOS** gyógyszer-tárában Kolozsvárt.

(12)

20/11

(17-*)

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszer-tár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelemztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal áruhaték, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját név-aláírást is viselik, s ily módon azok külsőjéről ítéve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyenű szerekek megkülönböztetése végett, „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája és minden egyes adag papir-burkolata hivatalos őrizmény alatti saját véd-íparjeggyemmel van ellátva.“

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi hálaírat részletes bizonyítványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegfej, szívdobogás, ideges fájás, vértorlódás, közs-vényszerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredményt hozták, s a legártalmasabb gyógyeredményt vitvák ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyomódot hasznaltan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselve, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: **RITTER Tr. özvegye és WOLFF J. gyógyszer-tárában.** Továbbá Beszterczen: Szongot György. Brassóban: Jekelius F. Dézsen: Krémer Sámuel. Fogaras: J. B. Gschader. M.-Vásárhelyt: Jeney Károly. Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész. N.-Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szász-Régen: Wachner & Schinker. Szászsebesen: Binder F. gyógyszer. Szent-Ágoston: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Szerethen: Sommer J. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cézeknél létezik még: ezeken kívül a

norvégiai „Bergen“ városból való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktárais.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkával és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltaik és czin-kupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsirolaj a dorschhalaknak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelést alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, közs-vény és csúsz, idült hörkütés, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

(69)

20/11

(7-*)

A vegy-gyógyszerészeti elvek alapján leggondosabb és biztosabban készített

GYÓGYSZERES SZAPPANOK,

melyek sokszori tudományos vizsgálatok s gyakorlati használatok örvendetes eredményei által jónak bizonyultak be, következő tizenkét különböző nemel teljes biztossággal ajánlathatnak szintugy az orvos uraknak, valamint a segélyt igénylő KÖZÖNSÉGNEK:

darabja utasítással együtt o. é. kr.	darabja utasítással együtt o. é. kr.
Hamiglab-szappan, görv. bajnál 55	Kátrány-szappan, bőrhámladéknál 35
Irla-szappan, idült bőrbajoknál 35	Halmájzsir-szappan, aszkórnál 35
Terpentin-szappan, bennelásoknál 35	Epe-szappan, börtisztatlanságnál 35
Benzoé-szappan, bőrkeményeségnél 40	Kén-szappan, bőrkütegeknél 35
Kámför-szappan, csúszos bajoknál 35	Rozmárin-szappan, erősítőmosdóhoz 35
Kaniblag-szappan, elévült kütegeknél 45	Könleget-szappan, keményedésnél 35

Az ezen szappanokhoz mellélt utasításokban elő vannak adva azon különböző módok, melyek szerint ezen gyógyszerek legezlszerűbben használatnak, valamint azon különfeleség is, melyben a gyakorlatilag helyesnek talált szappan-forma által rég bebizonyult hatásuk fokozatával értékük neveltetetik: mert a szappanforma az, mi nemcsak a szenvedőnek a külső szerek használatát könnyeb-bíti, hanem az orvosnak is az ily szerek hatályosab s általánosab s alkalmazását lehetővé teszi.

A gyógyszeres szappanok csak 2 1/2 obon nehezségi darabokban adatkak el s hivatalosan letett függvényeik mindkét végükön pecséttel vannak ellátva. **Egyedüli raktár Kolozsvárt: WOLFF J. és Engel J. gyógyszer-tárában. Brassóban: Jekelius Ferd. gyógyszer-tárában.**

(288)

20/11

(12-12)

Ditmár R. Bécsben.

Europának legnagyobb Petroleum és

Moderateur

LÁMPA-RAKTÁRA.

Daczára a magas ágonak az árak nincsenek fölemelve.

A Moderateur és Petroleum lámpák nem csak tartósság és olcsóságuk, de rendkívül csinos formájuk által is kitűnnek.

Mindenféle lámpa üveg-neműek mér-sékelt árakon kaphatók.

Pesti raktárom készítményeimet gyári áron adja szintén, csupán a vitelbér van reá számítva.

örök áron eladó birtokrészek.

(380)

1. Nms. Tordamegye alkertletében Méző-Nagy-Csánban benn a helységben egy cunialis telek kisbészertű lakházzal, több más házas és pusztá állodális telkekkel és a Nagy-erős nevű határrészen egy 220 hold első osztályú kevés szántó és nagy mennyiségű kaszáló helyekkel bíró, bő vízzel ellátott tágall. 2. Nms. Küküllőmegyében Mikes-szászán egy belső laktelek rajta levő épületekkel és mintegy 27 hold 375 □ öl ehez tartozó szántó és kaszáló helyekkel és két kapásra való szőlővel s erdővel. 3. Alsó-Fehérmegyében Maros-Koppándon, egy belső zsellértelék és 24 hold 752 □ öl szántó és kaszáló hely, ehez tartozó szőlők és erdők. Ezen birtokrészek a néhai **Gál József Rethi Julián** hagyatékához tartozván, a perközi beke utján létrejött osztályos egyezmény értelmében jogutódi egyetemes meghatalmazottjok ügyvéd **Szabó Lajos** által Tordán eladástusuk esz-közlendő.

(384)

(3-3)

Haszonbéri hirdetés.

Vajda Szentiványon ns Tordamegyében, M.-Vásárhelyhez és Szász-Régenhez is másfélórányi távolságra, egy részjószág, jövő 1867-ik év április 24-én kezdve három egymásután következő évekre bérb kiadó. A jószág áll:

- 1) 80 hold szántóból.
- 2) 21 hold kaszálóból.
- 3) Több belsőkből, melyek között a laktelek jó lakházzal és alkalmas gazdasági épületekkel el van látva.
- 4) Van kocsosoma, és igen jó legeltetési jog.

Ertekezni lehet felette Szent-Iványi Kálmánnal Nyárad-Gálfalván személyesen, vagy bérmentés útján.